

Interlandelijke adoptie en zoeken naar je afkomst:

een gids voor geadopteerden

International Social Service
Service Social International
Servicio Social Internacional

General Secretariat • Secrétariat Général • Secretariado General

Gefinancierd door

International Social Service

International Social Service (ISS) is een professionele, non-gouvernementele organisatie, opgericht in Genève in 1924. Het netwerk van de organisatie is actief in meer dan 100 landen en staat, met behulp van nationale afdelingen, kinderen en families bij die te maken krijgen met grensoverschrijdende kwesties. ISS speelt een actieve rol bij het verdedigen van en het opstellen van internationale teksten over de rechten van kinderen op het gebied van alternatieve zorg, adoptie en draagmoederschap.

ISS Australia

ISS Australië is een onafhankelijke, nationale non-profitorganisatie met meer dan 50 jaar ervaring in het verlenen van diensten aan familieleden die door landsgrenzen gescheiden zijn. Nadruk wordt gelegd op de rechten en belangen van kinderen. ISS Australië biedt interlandelijk maatschappelijk werk en verleent internationale juridische diensten. ISS Australië is de enige non-gouvernementele organisatie in Australië die zich uitsluitend richt op diensten die worden geleverd als onderdeel van het wereldwijde ISS-netwerk. Eén van de kernactiviteiten van ISS Australië is de Intercountry Adoption Tracing and Reunification Service (dienst voor het traceren en herenigen in geval van interlandelijke adoptie). Dit houdt in: 'kosteloze, gespecialiseerde zoek- en herenigingsdiensten voor mensen die in een ander land dan hun geboorteland geadopteerd zijn, alsmede adoptieouders en mensen die via expatriate adopties geadopteerd zijn (privé-geregelde overzeese adopties door Australiërs die in het buitenland wonen)'.

Vertaling vanuit het Engels is gedaan door Fiom/ISS Nederland www.fiom.nl. Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door het ministerie van Justitie en Veiligheid.

International Reference Centre for the Rights of Children Deprived of their Family

In 1993 werd het International Reference Centre for the Rights of Children Deprived of their Family (ISS/IRC) opgezet door het Algemeen Secretariaat van International Social Service (ISS). Dit programma stelt zich ten doel ethische ervaringen betreffende interlandelijke adoptie te delen, te verspreiden en te bevorderen en, in bredere zin, kinderen die van hun familie zijn verstoken, of verstoken dreigen te raken, te beschermen. Het centrum ondersteunt tevens hulpverleners over de hele wereld.

In samenwerking met UNICEF en/of andere instanties heeft ISS/IRC ook veel evaluatiemissies uitgevoerd, waaronder in Roemenië (1991-1993), Albanië (1992), Armenië (1998), Rwanda (2002), Oekraïne (2005), Moldavië (2006-2008), Kazachstan en Kirgizië (2007-2008), Vietnam (2009), Ivoorkust, Guatemala en Syrië (2010), Laos (2011), Colombia (2011), Democratische Republiek Congo en Ghana (2013), Tunesië en Denemarken (2014), Armenië, Kirgizië en Moldavië (2015), Cambodja (2016) en Marokko (2017).

Ga voor meer informatie naar www.iss-ssi.org en kijk bij het onderdeel 'What we do' (website beschikbaar in het Engels en Frans).

“Ik had dit niet via Facebook moeten doen, alleen en op zo’n jonge leeftijd. Het heeft mijn relatie met mijn adoptiemoeder volledig verwoest.”

Ben, 16 jaar

E. Furlsand en EFA (2017). *Ton histoire, tes origines et les réseaux sociaux*.

“Als iemand mij vooraf advies had gegeven over de realiteit na een hereniging, dan was het handig geweest om te weten dat je geen compleet antwoord op je vragen krijgt. Ze leiden alleen maar tot méér vragen en nog ingewikkeldere antwoorden.”

Jay, geadopteerd uit Sri Lanka

Inhoud

Inleiding	4	Zoeken naar afstammingsinformatie met nieuwe technologieën	24
Verklarende woordenlijst	6		
ZOEK- EN HERENIGINGSPROCES	7	STAP 4 De zoektocht ondernemen	
STAP 1 Besluit om te gaan zoeken		Beginnen met zoeken	26
De motivatie om een zoekactie naar je afkomst te starten	8	Verdergaan met de zoekactie	28
Internationale normen	10	STAP 5 Opvolgen van de zoekopdracht	
STAP 2 Voorbereiding van de zoekactie		Omgaan met de mogelijke uitkomsten	30
Het verkrijgen van informatie – hoe en waar?	12	Hoe stel ik me een mogelijk contact met mijn biologische familie voor?	32
De mogelijke uitkomsten van de zoekactie	14	Hoe onderhoud ik het contact met mijn biologische familie op lange termijn?	34
Kosten van het proces	16	Algemene bronnen	36
STAP 3 Keuze van de manier van zoeken		Specifieke bronnen	37
Toegang tot praatgroepen en kennis op basis van lotgenotencontact	18	Lotgenotencontact	38
Wie zijn de hulpverleners die diensten met betrekking tot zoekacties aanbieden?	20	Persoonlijke notities	39
Criteria voor het selecteren van een hulpverlener die je begeleidt bij je zoekactie	22	Dankwoord	40

Inleiding

Het op zoek gaan naar je roots is een proces, dat per persoon op verschillende momenten en om uiteenlopende redenen plaatsvindt.

Bij sommige geadopteerden zal de vraag nooit opkomen. Bij anderen is de behoefte aan informatie groot en van essentieel belang in hun leven. Er zijn verschillende stappen mogelijk, van alleen toegang hebben tot het adoptiedossier, tot het afreizen naar het land van herkomst en/of het ontmoeten van de biologische familie.

Het zoeken naar je afkomst kan een hele zoektocht zijn waarbij het achterhalen van informatie of het verkrijgen van toegang tot archieven al een hele klus kan zijn. Bij een interlandelijke adoptie in het bijzonder, kunnen ook kwesties als taalbarrières, cultuurverschillen en financiële ongelijkheid een rol spelen. Het zoeken naar afstammingsinformatie kan een hele positieve uitkomst hebben voor alle betrokken partijen. Dit is echter niet altijd het geval en niet ieder traject verloopt altijd even soepel.

Omdat het niet mogelijk is een allesomvattende oplossing te bieden voor een risicoloze zoektocht naar jouw afkomst, helpt deze gids jou om te gaan met deze uitdagingen en het proces zo gemakkelijk mogelijk te maken. Tevens onderstreept deze gids het belang voor de geadopteerde/zoekende om zelf de controle te behouden over de zoektocht. Professionals zijn er om het proces te ondersteunen, niet om het van je over te nemen.

De rode markeringen in deze gids geven de gevaarsignalen aan waarmee je mogelijk te maken krijgt in elke stap van de zoekopdracht.

In het oranje staan de gevallen waarin voorzichtig gehandeld moet worden. Er zijn vragen die je zelf zou moeten stellen of aan de Centrale Autoriteit of je vergunninghouder. Deze vragen mogen niet onbeantwoord blijven.

Verklarende woordenlijst

Vergunninghouder: intermediair, aangewezen door de Centrale Autoriteit (CA) om bepaalde fases van het adoptieproces voor beoogde adoptieouders uit te voeren. Tevens wordt de vergunninghouder zoveel mogelijk ingezet voor het zoeken naar en het herenigen met familie in het land van herkomst.

Centrale Autoriteit: de CA, onderdeel van het ministerie van Justitie en Veiligheid, is verantwoordelijk voor het implementeren van alle adoptieprocessen en het toezicht daarop. De CA kan een aantal van zijn verantwoordelijkheden overdragen aan vergunninghouders.

Land van herkomst: land van waaruit het kind werd geadopteerd (d.w.z. waar het hoofdverblijf van het kind was voorafgaande aan de adoptie).

Het Haags Verdrag van 29 mei 1993 inzake de bescherming van kinderen en samenwerking op het gebied van de interlandelijke adoptie (1993 HC): het belangrijkste verdrag dat van toepassing is op interlandelijke adoptieprocedures en dat de kernprincipes met betrekking tot dit onderwerp uitlegt.

Land van aankomst: land van bestemming voor het geadopteerde kind.

Kindertehuis: tehuis waar het kind mogelijk woonde vóór zijn of haar adoptie.

Verdrag (van de Verenigde Naties) inzake de Rechten van het Kind 1989: het leidende verdrag dat alle zaken regelt met betrekking tot kinderen en de basis vormt voor het Haags Adoptie Verdrag van 1993.

Dit symbool staat overal in deze gids en toont aan dat er meer informatie beschikbaar is in het onderdeel Bronvermelding op pagina's 36 en 37.

Tenzij anders vermeld, zijn alle citaten in deze publicatie afkomstig van ISS Australië. (2017). *The Colour of Time: A Longitudinal Exploration of the Impact of Intercountry Adoption in Australia.*

Zoek- en herenigingsproces

STAP 1 Besluit om te gaan zoeken

Ontdekken van je motivatie (pagina 8)
Internationale normen (pagina 10)

STAP 2 Voorbereiding van de zoekactie

Informatie (pagina 12)
Mogelijke resultaten (pagina 14)
Kosten (pagina 16)

STAP 3 Keuze van de manier van zoeken

Welke ondersteuning is mogelijk (pagina 18)
Selecteren van een professionele hulpverlener (pagina 20 en 22)
Gebruik van nieuwe technologieën (pagina 24)

STAP 4 De zoektocht ondernemen

De zoekactie starten (pagina 26)
Verdergaan met de zoektocht (pagina 28)

STEP 5 Opvolgen van de zoekopdracht

Omgaan met de zoekresultaten (pagina 30)
Overwegen contact te maken (pagina 32)
Onderhouden van contact (pagina 34)

STAP 1

De motivatie om een zoektocht naar je afkomst te starten

Weten waar je vandaan komt is een natuurlijk verlangen van veel mensen, niet alleen van geadopteerden.

Er zijn uiteenlopende redenen (medische, meer weten over identiteit, etc.) die in verschillende levensfasen kunnen ontstaan en/of veranderen (geboorte van een kind, puberteit, overlijden van een dierbare, etc.) waarom je een zoekactie wil starten.

Ongeacht de motivatie of het moment waarop je zoekactie start, is het belangrijk dat jouw verwachtingen van de uitkomst zo duidelijk mogelijk zijn. Het is daarom essentieel dat je je bewust bent van de mogelijke problemen die elke fase met zich mee kan brengen. Onderschat ook niet de voordelen van steun door professionals en/of familie.

Het is belangrijk de zoektocht niet alleen te ondernemen. Realiseer je dat ook je adoptieouders en broers en zussen, je biologische ouders en broers en zussen, en mogelijk andere familieleden, professionele steun nodig kunnen hebben tijdens dit proces.

Gevaarsignalen!

- Ik weet nog niet precies wat ik wil.
- Ik wil geen ondersteuning of denk dat ik dit niet nodig heb.

Vragen om (jezelf) te stellen om bovenstaande risico's te vermijden:

- Waar ben ik naar op zoek?
- Ben ik klaar om mijn verhaal te vertellen aan een hulpverlener?
- [Als je nog minderjarig bent], ben ik oud en wijs genoeg en heb ik voldoende professionele steun om een zoektocht te starten?
- Heb ik voldoende professionele steun en steun van mijn sociale netwerk (adoptieouders, familie, vrienden)?

STAP 1

Internationale normen

Het belang om te weten van wie je afstamt, wordt erkend door zowel het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) als het Haags Adoptieverdrag uit 1993.

Deze normen vereisen dat landen een kader, bijvoorbeeld in de vorm van samenwerkingsverbanden, opzetten en geschikte begeleiding en professionele steun geregeld hebben.

Daarom zouden alleen bevoegde, professionele hulpverleners diensten mogen aanbieden die je praktisch en mentaal ondersteunen bij de diverse stappen die je gaat ondernemen. Zonder zo'n kader kunnen risicovolle situaties leiden tot onethische werkwijzen, die mogelijk niet alleen schadelijk zijn voor jouw zoekactie, maar ook voor je welzijn en toekomst.

Het is echter belangrijk je te realiseren dat weten waar je vandaan komt, geen absoluut recht is en in strijd kan zijn met het recht van biologische ouders om anoniem te blijven. In situaties waarin je biologische ouders wettelijk het recht hebben om te weigeren informatie prijs te geven of wanneer deze informatie niet (meer) bestaat, heb je misschien ook professionele hulp nodig.

Gevaarsignalen!

- **Gebrek aan een zoekkader: hierdoor kunnen onethische werkwijzen ontstaan, zoals uitbuiting van personen en ongepast financieel voordeel.**
- **Het gebruik van diensten van derden die daartoe de relevante professionele bevoegdheid of connecties missen.**

Vragen om (jezelf) te stellen om bovenstaande risico's te vermijden:

- **Is er in het land van waaruit ik geadopteerd ben én in het land waarnaar ik geadopteerd ben wetgeving met betrekking tot het toegang verkrijgen van informatie?**
- **Ben ik me bewust van het feit dat mijn biologische familie mogelijk het recht heeft om anoniem te blijven?**

STAP 2

Het verkrijgen van informatie - hoe en waar?

Het zoeken naar afstammingsgegevens brengt uitdagingen met zich mee als het gaat om het achterhalen van informatie en toegang tot archieven.

Voor informatie over je adoptie kun je terecht bij:

- je adoptieouders. Zij hebben als het goed is informatie en papieren over jouw geboorte en adoptie;
- het land waar je geadopteerd bent (bijv. centrale autoriteit, vergunninghouder) en/of;
- het land van herkomst (bijv. centrale autoriteit en, indien van toepassing, kindertehuizen).

Je moet een officieel verzoek indienen om jouw gegevens vrij te laten geven of in te zien volgens de geldende wettelijke regelingen. De volgende stap is om de informatie vanaf de tijd van jouw geboorte tot aan de start van je zoekactie in kaart te brengen. Sommige landen hebben veel gegevens over hun inwoners en waar zij verblijven. Andere landen vertrouwen echter veelal op lokale kennis en overleveringsverhalen. Je kunt ook je voordeel doen met informatie over zoekacties van andere geadopteerden (zie pagina 18). Het internet wordt steeds vaker een belangrijk hulpmiddel voor het verkrijgen van informatie, ook al zijn hier risico's aan verbonden (zie pagina 24). Informatie kan eveneens verkregen worden via DNA-testen. ⓘ

Gevaarsignalen!

- Ik negeer de wetten die het recht om anoniem te blijven voorrang geven.
- Ik voer de zoekopdracht zelf uit zonder hulp.

Vragen om (jezelf) te stellen om bovenstaande risico's te vermijden:

- Wat bepaalt de privacy wet- en regelgeving in het land van herkomst en in het land waar ik geadopteerd ben?
- Wat moet ik doen als de wet het zoeken naar afstammingsinformatie niet toestaat?

STAP 2

De mogelijke resultaten van de zoektocht naar afstammingsinformatie.

Als je begint met de zoektocht naar je afkomst, gaat dit vaak met ups en downs. En je moet rekening houden met veel verschillende uitkomsten.

Hoewel de zoekactie van iedere geadopteerde uniek is, is het belangrijk te weten dat het proces zeer belastend kan zijn en vele maanden in beslag kan nemen, soms zelfs een leven lang. Neem niet alleen de mogelijke gevolgen van je zoektocht voor jezelf in acht, maar ook die van je biologische familie en adoptiegezin. Misschien ontdek je zelfs illegale praktijken.

Wat kan een zoekactie opleveren?:

- naar je land van herkomst reizen;
- meer te leren over de cultuur en tradities van je land van herkomst;
- toegang krijgen tot basale informatie over afstamming en adoptie;
- erachter te komen dat de persoon die je zoekt niet gevonden kan worden of overleden is;
- de persoon te vinden die je zoekt, maar erachter komen dat diegene geen contact wil of tijd nodig heeft;
- dat beide partijen contact willen. De geregelde ontmoeting kan positief uitpakken, maar er kunnen ook problemen ontstaan en/of;
- erachter komen dat er een illegale handeling heeft plaatsgevonden ten tijde van jouw adoptie.

Gevaarsignalen!

- Ik heb niet voorzien wat de mogelijke impact is van mijn zoektocht op mijzelf en op anderen.
- Ik heb onrealistische of te hoge verwachtingen.
- Ik heb een niet aflatende behoefte aan informatie.

Vragen om (jezelf) te stellen om bovenstaande risico's te vermijden:

- Ben ik goed voorbereid en sta ik zoveel mogelijk open voor diverse uitkomsten?
- Welke professionele hulpverlening is beschikbaar om mezelf voor te bereiden op mogelijke ontdekkingen en hoe ik hierop zal reageren?
- Welke hulp heb ik nodig in geval ik erachter kom dat de adoptie niet goed is verlopen of er ongeoorloofde praktijken hebben plaatsgevonden tijdens de adoptie? ⓘ
- Ga ik na een match bij enige twijfel een DNA-test doen?

STAP 2

Kosten van het proces

Bij het kiezen van een hulpverlener is het belangrijk om voorafgaand aan de zoektocht te vragen welke kosten er allemaal bij komen kijken.

Vanwege de inkomensongelijkheid en de “markt” rondom adoptie is het van belang een overzicht te hebben van de kosten die verschillende uitkomsten met zich mee kunnen brengen. Hiermee kun je voorkomen dat er misbruik van je gemaakt wordt.

In landen met een vast kader voor het uitvoeren van een zoekopdracht, kun je rekening houden met vastgestelde vergoedingen. In landen waar een dergelijk kader ontbreekt, moet je op de hoogte zijn van vergelijkbare tarieven en algemeen gangbare werkwijzen voor het achterhalen van informatie. Er kunnen ethische vraagstukken ontstaan als illegale/niet officiële betalingen worden gedaan om informatie te verkrijgen.

Er kan een belangenconflict ontstaan voor degene die zoekt (en voor jou), als diens beloning afhangt van de ontdekking die hij/zij doet. Er moet een goede balans gevonden worden tussen het verkrijgen van informatie en het vermijden van handelingen die niet helemaal transparant zijn.

Gevaarsignalen!

- Het betalen van vergoedingen die niet officieel vastgesteld zijn.
- Voorafgaand aan de zoekopdracht geen inschatting van de kosten opgeven.
- Geen duidelijkheid bij betalingen.

Vragen om (jezelf) te stellen om bovenstaande risico's te vermijden:

- Zijn de gevraagde vergoedingen wel gerechtvaardigd? Kunnen ze door middel van een bankoverschrijving en/of via een factuur betaald worden?
- Heb ik toegang tot onafhankelijk advies waarmee ik op een veilige manier kan zoeken?

STAP 3

Toegang tot praatgroepen en kennis op basis van lotgenotencontact

De steun van je vrienden en familie is cruciaal. Het is aan te raden hen zoveel mogelijk bij het proces te betrekken.

Steun van vrienden en familie is aanvullend op de ondersteunende diensten van hulpverleners (zie pagina 20 en 22). Professionals staan neutraal tegenover jouw zoektocht en ze kunnen je helpen om te gaan met mogelijke loyaliteitskwesaties.

Als je het vervelend vindt om te praten met mensen die dichtbij je staan, kan het fijn zijn lotgenoten te ontmoeten via een vereniging voor geadopteerden. Dergelijke organisaties bieden diverse soorten ondersteuning: telefoongesprekken, persoonlijke gesprekken, praatgroepen, vertrouwenspersonen, etc. Sommige van deze organisaties hebben veel ervaring met het begeleiden van geadopteerden bij het plannen van een reis naar hun land van herkomst en met de opvang van geadopteerden bij terugkeer (zie pagina 14 en 30).

Lotgenotencontact kan heel belangrijk zijn vóór, tijdens en na deze zeer emotionele ervaringen en ook op lange termijn. Het kan bijdragen aan het vinden van de juiste antwoorden en aan jouw welzijn en emotionele stabiliteit.

Gevaarsignalen!

- Ik heb het gevoel dat niemand mij begrijpt.
- Ik vind het lastig om mijn gevoelens met mijn familieleden, partner, vrienden, etc. te bespreken.
- Ik hoef niet met andere geadopteerden te praten. Ik kan het proces zelf wel afhandelen.

Vragen om (jezelf) te stellen om bovenstaande risico's te vermijden:

- Is er een vereniging voor geadopteerden waar ik terecht kan? ⓘ
- Kunnen zij mij steunen vóór, tijdens en na mijn reis naar het land van herkomst en de ontmoeting met mijn biologische familie?

STAP 3

Wie zijn de hulpverleners die diensten rondom het zoeken aanbieden?

Professionele hulpverleners zijn er om je zoekproces te ondersteunen, niet om het van je over te nemen.

Sommige Centrale Autoriteiten en vergunninghouders bieden rechtstreeks diensten aan met betrekking tot zoekacties of kunnen een lijst verschaffen van organisaties die in het land van herkomst actief zijn.

Individuele onderzoekers zullen eveneens informatie willen hebben over het verleden van de geadopteerde, te beginnen bij de beschikbare documentatie en het verder uitbreiden van de zoekmogelijkheden door middel van aanvullend onderzoek. Sommige **onderzoekers zijn verbonden aan internationale organisaties**, zoals International Social Service of het (Internationale) Rode Kruis; anderen werken met betrouwbare, nationale organisaties. Er zijn ook onderzoekers die zelfstandig werken. Alle bij de zoektocht betrokken personen moeten op zijn minst bekend zijn met de betreffende internationale grondbeginselen en de bijbehorende ethiek, en ze moeten met kwaliteitsnormen werken (zie pagina 10 en 22).

Degene die de zoektocht uitvoert moet daarbij nauw samenwerken met **internationale maatschappelijk werkers** en andere hulpverleners om psychosociale ondersteuning te kunnen bieden omdat een zoekactie uiteenlopende resultaten kan opleveren (zie pagina 14 en 30). Ook **Internationale mediators** kunnen ingeschakeld worden bij het regelen/voorbereiden van een ontmoeting/hereniging.

Gevaarsignalen!

- Ik vertrouw alleen op het internet om contact te maken met mijn biologische familie.
- Ik heb de achtergrond van de professional met wie ik werk, niet gecheckt.

Vragen om (jezelf) te stellen om bovenstaande risico's te vermijden:

- Is er een lijst met hulpverleners die gespecialiseerd zijn in het zoeken naar afstammingsinformatie? Of kunnen andere professionals aanbevelingen doen?
- Is er een getraind maatschappelijk werker betrokken?

STAP 3

Criteria voor het selecteren van een hulpverlener die je begeleidt met de zoektocht

Het is belangrijk een professionele hulpverlener te kiezen die jou de meeste waarborgen kan bieden voor je zoekactie.

Als je toegang hebt tot de lijst van hulpverleners in jouw land, moet je jezelf een aantal belangrijke vragen stellen voordat je verder gaat met de volgende stap. Let op dat je ervoor zorgt dat je op meerdere vlakken ondersteuning krijgt: immers de uitvoering van het recht om te weten waar je vandaan komt, roept vaak een aantal gecompliceerde juridische, ethische, psychologische en maatschappelijke vragen op.

We raden je aan een beroep te doen op professionele “zoekers”, organisaties met een goede reputatie en vergunninghouders (zie pagina 20). Ze hebben gedegen kennis van en ervaring met adopties die op correcte wijze hebben plaatsgevonden. In het beste geval word je naar hen doorverwezen.

Gevaarsignalen!

- Ik gebruik een hulpverlener/instantie die werkt zonder een contract op te stellen waarin de duidelijke werkwijze en de vertrouwelijkheid tijdens het proces of de kosten geregeld zijn (zie pagina 16).
- Ik gebruik een professional/instantie die niet specifiek bevoegd is om zoekacties naar afstammingsinformatie uit te voeren.
- Ik maak gebruik van de diensten van een individu zonder ervaring en zonder betrouwbare referenties.

Vragen om (jezelf) te stellen om bovenstaande risico's te vermijden:

- Is de instantie/hulpverlener officieel erkend?
- Geeft de hulpverlener/instantie de indruk dat er met winstogmerk gewerkt wordt (bijv. luxe kantoren)?

STAP 3

Zoeken naar afstammingsinformatie met nieuwe technologieën

Je kunt je zoektocht beginnen op internet, met behulp van social media en/of inschrijving in één of meerdere internationale DNA-databanken.

Bedenk dat, ondanks alle voordelen die deze nieuwe zoekmethoden bieden, zoals lage kosten, mogelijk snel resultaat, hogere slagingskans dankzij een wereldwijd netwerk, etc., het ook specifieke risico's met zich meebrengt.

- De directe en ongefilterde aard van communicatie via *social media*.
- Gebrek aan psychologische en emotionele ondersteuning.
- DNA-databanken: omgang met de privacy van alle betrokkenen.

Meer informatie over de zoekmogelijkheden met behulp van internationale DNA-databanken vind je op: <https://fiom.nl/kenniscollectie/zoeken-familie-dna-databanken>.

Gevaarsignalen!

- Ik ben 10 jaar. Mijn adoptieouders willen niet over mijn adoptie praten. Daarom ga ik zelf op zoek.
- Ik denk dat ik mijn biologische moeder heb gevonden op Facebook en ik heb haar een bericht gestuurd op haar openbare profielpagina.
- Ik zoek mijn toevlucht tot media zonder rekening te houden met privacyregels.

Vragen om (jezelf) te stellen om bovenstaande risico's te vermijden:

- [Als je minderjarig bent] Heb ik met mijn ouders gesproken over mijn wens om via het internet en/of een DNA-databank naar mijn afkomst op zoek te gaan?
- Heb ik een maatschappelijk werker of een andere hulpverlener die ik om raad kan vragen (zie pagina 18 en 20) of zijn er andere specifieke hulpbronnen beschikbaar? ⓘ
- Welke informatie is zichtbaar op mijn openbare profielpagina?

STAP 4

Beginnen met zoeken

Als je motivatie helder is (zie pagina 8), dan is het tijd om te beginnen.

Een goede manier om de zoektocht naar jouw afkomst te beginnen, is je adoptieouders te vragen welke informatie zij al hebben (zie pagina 12). Ze zijn misschien wel heel open in het delen van informatie en steunen je bij je zoektocht. Soms zijn adoptieouders niet zo behulpzaam, omdat ze bang zijn. In dat laatste geval zijn ze vaak niet zo open en terughoudend.

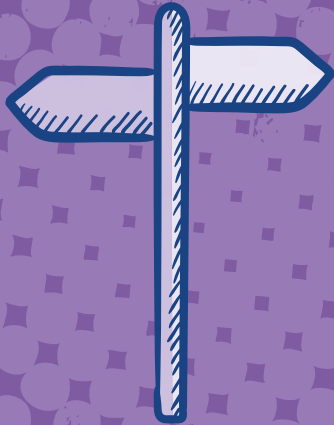
Het is verstandig om ook contact op te nemen met de Centrale Autoriteit of vergunninghouder waar jouw adoptie geregeld is en hen formeel te verzoeken je adoptiedossier in te mogen zien. Sommige geadopteerden ontvangen enorm veel informatie, terwijl anderen slechts een klein beetje of geen informatie los krijgen. Dit is voor een groot deel afhankelijk van je leeftijd, de politieke context, de geldende wetten en toestemmingsregelgeving, de informatie die ten tijde van jouw geboorte en/of adoptie is vastgelegd en of jouw biologische familie deze informatie heeft verschaft.

Gevaarsignalen!

- Ik kan niet over mijn zoektocht praten met mijn adoptiegezin.
- Ik ben niet voorbereid op een situatie waarin ik onvoldoende informatie ontvang over mijn biologische familie.
- Ik begin alleen en zonder ondersteuning aan deze zoektocht.

Vragen om (jezelf) te stellen om bovenstaande risico's te vermijden:

- Zijn mijn adoptieouders in het verleden open geweest over de adoptie en hebben zij mijn vragen over mijn afkomst beantwoord?
- Ken ik een organisatie in de buurt die ondersteuning biedt aan geadopteerden tijdens hun zoektocht? In sommige landen financiert de Centrale Autoriteit dergelijke organisaties.

STAP 4

Verdergaan met de zoektocht

Zodra je besloten hebt verder te gaan met je zoektocht, is het handig een professional op het gebied van adoptie om hulp te vragen.

Het zoeken naar informatie is een lastige taak, die soms maanden of zelfs jaren in beslag kan nemen. Het kan beangstigend zijn als je lange tijd moet wachten op resultaten, bijvoorbeeld om erachter te komen of je biologische familie nog leeft of dat ze wel of geen contact met je willen.

Het is belangrijk dat je voorbereid bent op de verschillende manieren waarop de zoektocht zich kan ontwikkelen – van een mogelijk lange wachttijd (zie pagina 14) tot aan het sneller verkrijgen van informatie dan verwacht. Soms doen zich belangrijke levensgebeurtenissen (bijvoorbeeld een zwangerschap, een nieuwe baan, het overlijden van een familielid) voor nadat je de zoektocht bent gestart. Dit kan invloed hebben op je motivatie en op de voortgang van je zoektocht.

Daarom is professionele ondersteuning zo belangrijk gedurende het gehele proces, en zelfs nodig in gevallen waarin je vervelende informatie tegenkomt, bijvoorbeeld als je biologische familie overleden is, niet getraceerd kan worden of ervoor kiest om geen contact met je te willen. Hulpverleners kunnen ook steun en bemiddeling bieden bij het leggen van contact.

Gevaarsignalen!

- Ik ben niet voorbereid op het ontvangen van mogelijk pijnlijke informatie.
- Ik ben niet voorbereid op het omgaan met lange wachttijden.

Vragen om (jezelf) te stellen om bovenstaande risico's te vermijden:

- Heb ik iemand om te praten over mijn gevoelens, zoals angst, boosheid of een gebrek aan contact?
- Als ik iets vind over een mogelijk illegale handeling, weet ik dan bij wie ik moet aankloppen? Heb ik hulpmiddelen zoals *Reageren op illegale adopties* met professionele hulp overwogen?

STAP 5

Omgaan met de zoekresultaten

De verschillende zoekresultaten bij een interlandelijke adoptie kunnen gecompliceerde problemen met zich mee brengen waar je goed over na moet denken voordat je verder gaat.

Zelfs wanneer je goed bent voorbereid, je zeker van jezelf voelt, en alle mogelijke uitkomsten hebt overwogen, kan de impact toch moeilijk te voorspellen en te beheersen zijn.

De wens om bloedverwanten te vinden is vaak van nature diepgeworteld, vaak op manieren die geadopteerden zelf niet eens in de gaten hebben. Juist deze diepgelegen, oer-emoities kunnen worden opgeroepen. Een aantal belangrijke punten om te overwegen:

- We weten niet precies wat er omgaat in het leven van de biologische familie.
- We kunnen aannemen dat de scheiding van je biologische familie ook bij hen een gevoel van verlies en pijn teweeg heeft gebracht. Dit verlies en deze pijn zijn vaak een drempel om contact op te nemen. Het ligt niet aan jou, als zoekende, persoonlijk. Het kan er ook toe leiden dat ze andere aangepaste versies vertellen van wat er in het verleden is gebeurd.
- Bij een zoekactie verbonden aan een interlandelijke adoptie, speelt de historische, sociale en culturele context van de adoptie een grote rol bij de uitkomst hiervan. Alleen al het traceren van de gezochte personen in het land van herkomst is een uitdaging.

Gevaarsignalen!

- Ik heb niet genoeg tijd genomen om mijn emotionele ervaring te verwerken en ik heb impulsief gehandeld.
- Ik wil contact, zelfs als het mijn biologische familie in gevaar brengt.

Vragen om (jezelf) te stellen om bovenstaande risico's te vermijden:

- Heb ik betrouwbare hulp inclusief lotgenotencontact in kaart gebracht? (zie pagina 18)
- Wat is de culturele en socio-economische context van de woonomstandigheden van mijn biologische familie?

STAP 5

Hoe zie ik een mogelijk contact met mijn oorspronkelijke familie voor me?

Het eerste contact kan beangstigend zijn voor alle betrokken partijen.

Er kunnen zich problemen voordoen bij herenigingen in geval van interlandelijke adoptie. De belangrijkste hiervan zijn de afstand, de cultuur en de taalbarrière.

Hoe meer informatie wordt gedeeld voordat het daadwerkelijke persoonlijke contact plaatsvindt, hoe beter het is voor het resultaat. Het is van essentieel belang om op de hoogte te zijn van de verschillen in economische omstandigheden, levenswijzen en culturele waarden. Dit draagt ertoe bij dat beide partijen zich geïnformeerd weten voorafgaand aan de ontmoeting.

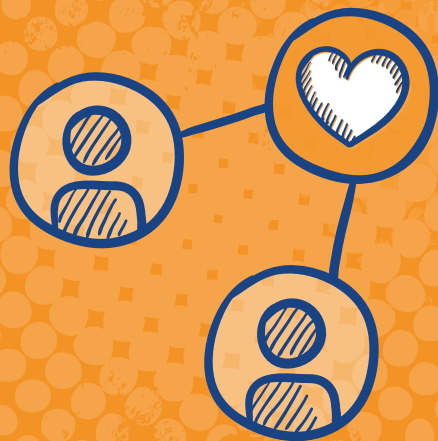
Het eerste contact kan plaatsvinden via een brief of via nieuwe technologieën (pagina 24). Meestal vindt het eerste gesprek plaats in het land van herkomst met meer dan één lid van de biologische familie. Het kan helpen om – als steun – een ander persoon mee te nemen, zoals een familielid en/of een tolk. Je kunt zelfs overwegen een professionele mediator of andere hulpverlener mee te nemen die kan helpen met de voorbereiding op de ontmoeting en die je steunt tijdens het gehele proces. Het is beter om niet de verwachting te hebben dat er al tijdens deze ontmoeting antwoorden gegeven worden op belangrijke vragen.

Gevaarsignalen!

- Ik neem zelf contact op met mijn familie.
- Ik gebruik social media zonder enige grenzen (zie pagina 24).
- Ik ben niet voorbereid op het omgaan met mijn gevoelens als ik zie hoe mijn biologische familie leeft.

Vragen om (jezelf) te stellen om bovenstaande risico's te vermijden:

- Heb ik onderzoek gedaan naar de cultuur in mijn land van herkomst?
- Heb ik de hulp van een internationale mediator overwogen? ⓘ
- Heb ik nagedacht over traditionele communicatie, zoals het schrijven van een brief, voordat ik ze echt ga ontmoeten?

STAP 5

Het onderhouden van contact met de biologische familie op lange termijn

Het opbouwen van een relatie met je biologische familie vereist veel betrokkenheid en bereidheid dingen te zien vanuit hun perspectief en ervaring.

Het proces na de hereniging is vaak intens en moeilijk te beheersen vanwege de mogelijke afstand, emotionele en culturele verschillen en de taalbarrière. Het is de moeite waard om goede ondersteuning te hebben om met deze kwesties om te kunnen gaan.

Het is belangrijk te erkennen dat het ontwikkelen van communicatie met je biologische familie een langzaam proces zal zijn als ze niet rechtstreeks met jou kunnen communiceren. Je bouwt langzaam een basis op voor een relatie op lange termijn.

Je kunt de diensten van een mediator of andere hulpverlener overwegen om het contact met beide families te onderhouden. Dit kan handig zijn in gevallen waarin er onterecht druk uitgeoefend wordt om de biologische familie financieel bij te staan, of wanneer er illegale praktijken worden ontdekt of de adoptie niet goed is verlopen. ⓘ

Gevaarsignalen!

- Ik ben niet van plan de cultuur van mijn geboorteland te respecteren.
- Ik verwacht een betekenisvolle relatie op te bouwen met mijn biologische familie, alleen al vanwege het feit dat we biologisch verwant zijn.
- Mijn biologische familie zet me onder druk hen (financieel) te steunen.

Vragen om (jezelf) te stellen om bovenstaande risico's te vermijden:

- Sta ik open om meer te leren over mijn geboorteland?
- Ben ik bereid mijn adoptie te bekijken vanuit het oogpunt van mijn biologische familie?
- Wie kan mij helpen het contact op lange termijn te onderhouden en mogelijke barrières en druk te doorbreken?

Algemene bronnen

Better Care Network Informatie over kinderen die in meerdere landen van hun familie gescheiden zijn: www.crin.org/bcn

Centrale Autoriteit Jouw contactpersoon voor alle vragen met betrekking tot de adoptie, verschillende partijen, keuze van land en de situatie daar, etc. Contactgegevens en adressen van de organisaties in de aan het Verdrag van Den Haag deelnemende landen: www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.authorities&cid=69

Comité inzake de Rechten van het Kind Hier vind je de tekst van het verdrag en in het onderdeel 'sessies' tref je informatie aan over de situatie van kinderen in diverse landen en mogelijke zorgen daarover. Deze informatie kan meestal worden gevonden in de periodieke rapportage van het land en de aanbevelingen van het Comité: <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRC/Pages/CRCIndex.aspx>

Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht Je kunt hier de tekst vinden van de THC-1993, alsmede documenten met betrekking tot de toepassing ervan, informatie over procedures in diverse landen, etc: www.hcch.net

International Social Service International Reference Centre: Voor algemene informatie over interlandelijke adoptie en de bescherming van kinderen die gescheiden zijn van hun familie, alsmede voor juridische, ethische en praktische informatie. Ga regelmatig naar: www.iss-ssi.org

International Family Mediation www.ifm-mfi.org

Schuster Institute for Investigative Journalism Informatie over illegale adoptiezaken die behandeld zijn in rechtbanken of in de media: www.brandeis.edu/investigate/about/index.html

UNICEF Algemene informatie over de situatie van kinderen in een land: www.unicef.org

Specifieke bronnen

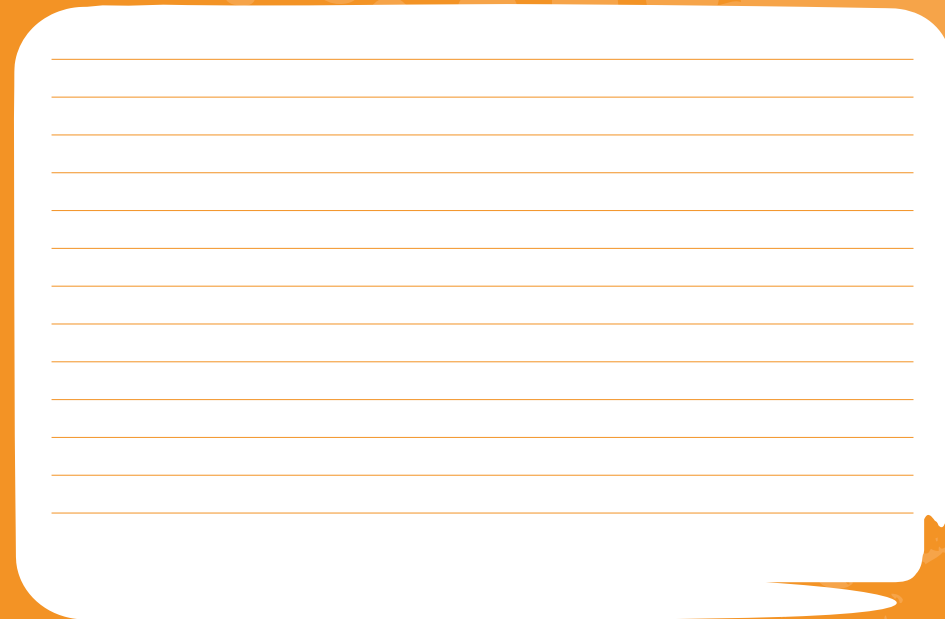
- Adams, J. (2012). *In Your Face – Social Media and Adoption Search and Reunion*. Bron voor informatie na adoptie.
- Armstrong, S. & Slaytor, P. (Eds) (2001). *The Colour of Difference: Journeys in Transracial Adoption*. Federation Press (niet meer beschikbaar als gedrukte publicatie, maar kan via Google Play als ebook aangeschaft worden).
- Baglietto, C., Cantwell, N. & Dambach, M. (Eds) (2016). *Responding to illegal adoptions: A professional handbook*. Genève, Zwitserland: International Social Service.
- Fursland, E. (2010). *Social Networking and Contact: How social workers can help adoptive families*. BAAF.
- Fursland, E. (2010). *Facing up to Facebook, A survival guide for adoptive families*. BAAF.
- Fursland, E. and Enfance & Familles d'Adoption (2017). *Ton histoire, tes origines et les réseaux sociaux*. Paris: Enfance & Familles d'Adoption (bewerking van de twee bovenstaande bronnen, geschreven door E. Fursland).
- Haralambie, A. (2013). *Use of social media in post-adoption search and reunion*.
- Howard, J. (2010). *For the Records II: An Examination of the History and Impact of Adult Adoptee Access to Original Birth Certificates*. Evan B. Donaldson Adoption Institute.
- Howe, D. & Feast, J. (2000). *Adoption, Search & Reunion – The long term experience of Adopted Adults*. The Children's Society.
- ISS Australia (2017) *The Colour of Time: A Longitudinal Exploration of the Impact of Intercountry Adoption in Australia*. Sydney: Inscope Books.
- ISS (2011). *Intercountry Adoption and its risks – A guide for prospective adopters*. Genève, Zwitserland: International Social Service.
- Jeannin, C. (Ed.) (2018). *Towards a greater capacity: Learning from intercountry adoption breakdowns*. Genève, Zwitserland: International Social Service.
- Long, L. (2017). *What to consider when beginning to Search in InterCountry Adoption?*
- Oakwater, O. (2012). *Bubble wrapped children – How social networking is transforming the face of 21st century adoption*. London: MX Publishing.
- Ryan, T. & Walker, R. (2016). *Life Story Work*. Coram BAAF – Adoption & Fostering Academy.
- Smith, C. & Logan J. (2004). *After adoption – Direct contact and relationships*. London: Routledge.

Informatie over vergunninghouders en organisaties van geadopteerden in Nederland is te vinden bij:

Stichting Adoptievoorzieningen | www.adoptie.nl

Fiom | www.fiom.nl

Persoonlijke notities

A large white rounded rectangular box with horizontal orange lines, intended for personal notes. The box is positioned on the right side of the page, which has an orange background with a pattern of circles and squares.

Dankwoord

Wij danken degenen die ons feedback gegeven hebben over de eerste versies, waaronder Adoptionscentrum, Australian Central Adoption Authority, Espace A, Sabine Benisch, Nigel Cantwell, Wendy Hawke, Anand Kaper, Laura Martinez-Mora, Lynelle Long, de Zweedse Centrale Autoriteit en Fiom/ISS Nederland voor vertaling naar het Nederlands en vermelding van Nederlandse adoptieorganisaties.

Gepubliceerd door International Social Service (2017).

Auteurs Jane Adams, Mia Dambach, Juliette Duchesne, Lizzie Gray, Melissa Hanning, Cécile Jeannin, Marie Jenny, Damon Martin, Su Park en Jeannette Wollenstein.

ISBN 978-2-9701140-6-2

Design www.transformbrands.co.uk

©2018. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever worden gereproduceerd, gekopieerd of verspreid.

“Ik heb me nog nooit zo verbonden gevoeld met mensen die ik nog nooit heb ontmoet.”

Carmen, geadopteerd uit Chili

Bericht van een jonge geadopteerde...

“darlin son i am so hapy coz iv found u ere I bin lokin for ages plse rit bak coz uv bin told lies bout me i always luvd u n nvr stopd thinkin bout u b gr8 2 cu.”

Oakwater H. (2012). *Bubble wrapped children*.

International Social Service/
International Reference Centre
for the rights of children
deprived of their family

32 Quai du Seujet
1201 Geneva
Switzerland

T +41 22 906 77 00

F +41 22 906 77 01

E irc-cir@iss-ssi.org

www.iss-ssi.org